Luonnos saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaksi 1.1.2027 alkaen

JATELK 22.10.2026 § 24
1380/02.05.00.01.02/2026

Kunnan järjestämän jätehuollon maksut ja maksujen perusteet määritetään jätelain (646/2011) mukaan jätetaksassa, jonka hyväksyy kunnan jätehuoltoviranomainen. Saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuoltoa koskevassa taksassa määritetään lietejätehuollon palveluista perittävät jätemaksut ja niiden perusteet. Muiden jätelajien jätetaksa määritetään erikseen.

Lietejätehuollon taksaluonnoksen rakenne ja maksujen perusteet säilyvät ennallaan voimassa olevaan lietetaksaan verrattuna, yksittäisiä päivityksiä lukuun ottamatta. Maksutasoon esitetään korotusta kuljetuskustannusten nousuun perustuen.

Saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksa on valmisteltu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Luonnos saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaksi 1.1.2027 alkaen on esityslistan liitteenä. Jätelautakunnan jäsenille oheismateriaalina on lisäksi muutokset korostetusti sisältävä versio lietetaksaluonnoksesta ja Puhas Oy:ltä pyydetty selvitys.

Kunnan jätemaksun perusteet

Jätelain 78 §:n mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätehuollon kustannukset muodostuvat jätteen kuljetuksen ja käsittelyn lisäksi muun muassa asiakaspalvelun, jäteneuvonnan, tiedotuksen ja laskutuksen järjestämisestä, henkilöstökustannuksista, tietojärjestelmien ylläpidosta ja jätehuollon kehittämisestä. Jätemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa.

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jätemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Jätetaksan rakenne

Saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksassa määritetään maksut lietejätehuollon palveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö järjestää kotitalouksille ja kunnille. Taksa sisältää tyhjennys- ja kuljetusmaksut, käsittelymaksut sekä lisätyöstä aiheutuvat maksut maksuperusteineen. Taksa sisältää myös kunnan toissijaisen saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuoltopalvelun maksut.

Kiinteistön haltijalle lietejätehuollon maksu muodostuu tyhjennys- ja kuljetusmaksusta sekä käsittelymaksusta. Lisäksi tapauskohtaisesti laskutetaan lisämaksuja, jotka perustuvat kuljettajan kiinteistöllä tekemään lisätyöhön. Jätemaksuilla katetaan kustannukset lietteen tyhjennyksestä, kuljetuksesta vastaanottopaikkaan ja käsittelystä.

Jätetaksassa vahvistetaan arvonlisäverottomat maksut. Kunnan jätemaksuihin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa arvonlisäveroa.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksu

Tyhjennys- ja kuljetusmaksujen perustana on jäteyhtiön kuljetusurakoitsijoille maksamien korvausten suuruus. Kuntakohtaisten maksujen määrityksessä on huomioitu kunnan osien kuuluminen eri kuljetusurakka-alueisiin.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksuihin esitetään enimmillään 6 %:n korotuksia, jotka euromääräisesti ovat nollasta eurosta 16 euroon. Korotuksen suuruus vaihtelee kunnasta sekä tyhjennyksen tyypistä riippuen. Jäteyhtiölle kohdentuu kaikista kuljetusurakoista 6 %:n kustannusten korotus sen perusteella, että urakoitsijoille maksettavat korvaukset on sidottu Tilastokeskuksen määrittämään kuljetusalan kustannusindeksiin. Taksaluonnoksen mukaan säännöllisen tyhjennyksen maksut nousevat kuitenkin 1–2 %, ja tilaus-, täsmä- ja päivystystyhjennyksen maksut 5–6 %. Säännöllisen tyhjennyksen maksussa hallintokulun osuutta on pienennetty nykyisestä, minkä vuoksi tämän tyhjennystyypin maksut kallistuvat muiden tyhjennystyyppien maksuja maltillisemmin. Ehdotetulla ratkaisulla pyritään kannustamaan kiinteistön haltijoita säännöllisen tyhjennysrytmin valintaan. Säännöllisellä tyhjennysrytmillä olevaan tyhjennykseen liittyy muita tyhjennystyyppejä vähemmän hallinnollista työtä. Lisäksi säännölliset tyhjennykset mahdollistavat tehokkaamman reittisuunnittelun.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksujen perusteisiin ei esitetä muutoksia. Nykykäytännön mukaan tyhjennys- ja kuljetusmaksu on määritetty neljään eri tyhjennystyyppiin, joiden maksut eroavat suuruudeltaan. **Säännöllinen tyhjennys** on tyhjennys, joka tehdään säännöllisesti sovitun tyhjennysrytmin mukaan, esimerkiksi kerran vuodessa. Tyhjennys tehdään tällöin vuosittain samalla viikolla. Tyhjennyksen viikonpäivä määräytyy alueen ajojärjestelyn mukaan. **Tilaustyhjennys** on kiinteistön haltijan tilaama kertaluonteinen tyhjennys, joka tehdään seitsemän arkipäivän kuluessa tilauksesta tai sovitulla viikolla. **Täsmätyhjennys** on kiinteistön haltijan tilaamaa kertaluonteinen tyhjennys, joka tehdään kolmen arkipäivän kuluessa tai erikseen sovittuna ajankohtana (aamupäivä tai iltapäivä). **Päivystystyhjennys** on kiinteistön haltijan tilaama kiireellinen tyhjennys, joka on saatavilla vuoden jokaisena päivänä ympäri vuorokauden. Muissa tyhjennystyypeissä maksuperuste on euroa per tyhjennyskäynti, mutta päivystystyhjennyksessä euroa per tunti, tyhjennyskäyntiin kokonaisuudessa kuluneen ajan perusteella laskettuna.

Säännöllisen, tilaus- ja täsmätyhjennyksen tyhjennys- ja kuljetusmaksut on porrastettu tyhjennettävän lietteen määrän perusteella. Keräysajoneuvolla voidaan kuljettaa vastaanottopaikkaan kerralla usean kiinteistön pienemmät lietemäärät, tai yhden tai kahden kiinteistön suuremmat lietemäärät. Tyhjennettäessä enintään 6,5 m^3 lietettä on tyhjennys- ja kuljetusmaksu pienempi, ja mikäli lietemäärä on 6,5–14 m^3 on tyhjennys- ja kuljetusmaksu korkeampi.

Uutena maksuna esitetään erikoiskalustolla tehtävän tyhjennyksen maksua (11 §). Tätä maksua sovellettaisiin sellaiseen tyhjennyskäyntiin, jossa lietesäiliön tyhjentäminen edellyttää normaalisti käytössä olevan tyhjennysajoneuvon sijaan poikkeavan kaluston käyttämistä. Kyse voi olla traktorilla, normaalia pienemmällä loka-autolla, tai tavanomaista suuremmalla imuteholla varustetulla loka-autolla tehtävästä tyhjennyksestä. Koska palvelu edellyttää yksittäistä käyntiä erikoiskalustolla, maksun perusteena on käyntiin kuluva aika laskettuna urakoitsijan toimipaikasta kiinteistölle ja edelleen lietteen vastaanottopaikan kautta takaisin urakoitsijan toimipaikkaan. Maksun suuruudeksi esitetään 105 euroa/tunti (alv. 0 %). Maksun muodostumisperuste on vastaava kuin päivystystyhjennyksessä, mutta maksutaso sitä alhaisempi, koska palvelua ei tarjota kiireellisenä eikä ympäri vuorokauden.

Kuljetuksesta aiheutuvan kustannuksen lisäksi tyhjennys- ja kuljetusmaksut sisältää hallintokulun, jolla katetaan jäteyhtiölle mm. asiakaspalvelun, tietojärjestelmien, ja laskutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Uuden palvelun käynnistämisvaiheessa esimerkiksi asiakaspalvelusta, tiedottamisesta ja viestinnästä, sekä asiakasrekisterin ylläpidosta aiheutuu tavanomaista tilannetta korkeammat kustannukset. Osa näistä kustannuksista esitetään edelleen kunnan järjestämän lietejätehuollon alkuvaiheessa katettavaksi perusmaksusta, joka määritetään muita jätelajeja koskevassa taksassa.

Käsittelymaksut

Lietteiden käsittelymaksut määritetään erikseen saostussäiliölietteelle ja umpisäiliölietteelle. Pienpuhdistamolietteeseen sovelletaan saostussäiliölietteen käsittelymaksua. Myös käsittelymaksut on määritetty kuntakohtaisesti, ja maksu määräytyy kiinteistön sijaintikunnan perusteella taksan taulukon 6 mukaan.

Käsittelymaksua laskutetaan 0,5 m^3:n perusteella jokaiselta alkavalta puolelta kuutiolta. Käsittelymaksujen suuruus eroaa kuntien välillä, koska maksut perustuvat kuntien vesihuoltolaitosten taksoihin ja toisistaan eroaviin vastaanoton ja käsittelyn kustannuksiin. Kontiolahden osalta käsittelymaksut on määritetty Joensuun maksutason mukaisesti. Tämä perustuu siihen, että Kontiolahdella sijaitsevien kiinteistöjen lietteet kuljetetaan valtaosin käsiteltäväksi Joensuun Kuhasalon puhdistamolle Kontiolahden jätevesien vastaanottopaikan puutteellisen kapasiteetin takia.

Taksaluonnoksessa käsittelymaksut ovat valmisteluajankohdan (lokakuu 2026) mukaiset. Mikäli kuntien vesihuoltolaitokset ilmoittavat ennen taksan varsinaista hyväksymistä vastaanottomaksujen muutoksista, ne otetaan vielä jatkovalmistelussa huomioon.

Maksut lisätyöstä ja hukkakäynti

Lisätyöstä ja hukkakäynnistä perittävät maksut ja niiden perusteet säilyvät luonnoksessa ennallaan nykyiseen lietetaksaan verrattuna.

Laskutustapamaksuun paperilaskusta esitetään korotusta postituskustannusten nousun perusteella. Laskutustapamaksu olisi jatkossa 2,30 euroa nykyisen 2,00 euron sijaan (sis. alv 25,5 %).

Kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun maksut

Jätelain 33 §:n perusteella kunta vastaa myös muilla kuin asuin- tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöillä syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta, jos jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun maksut on tyhjennys- ja kuljetusmaksujen osalta määritetty 25 % asumisen ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan maksuja korkeammiksi. Käsittelymaksujen ja lisämaksujen osalta sovelletaan samoja maksuja kuin asumisen ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöille.

Valmistelun eteneminen

Ennen taksan hyväksymistä kuntalaisille ja muille asianosaisille varataan mahdollisuus lausua mielipiteensä luonnoksesta jätetaksaksi jätelain 79 § ja hallintolain (434/2003) 41 § mukaisesti. Jätelautakunnan osakaskunnille ja kuntien vesihuoltolaitoksille varataan mahdollisuus antaa lausunto taksaluonnoksesta. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella taksaluonnokseen tehdään tarvittaessa muutoksia, jonka jälkeen taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakunnalle.

Kuntien vesihuoltolaitoksia pyydetään ilmoittamaan, mikäli niiden taksoissa lietteiden vastaanottomaksuihin tulee muutoksia. Valmistelun edetessä taksaluonnoksessa olevia käsittelymaksuja (taulukko 6) päivitetään tarvittaessa vesihuoltolaitosten ilmoituksiin perustuen.

Valmistelija: jätehuoltosuunnittelija

Jätehuoltosuunnittelijan päätösehdotus:
Joensuun alueellinen jätelautakunta päättää

asettaa luonnoksen saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaksi 1.1.2027 alkaen julkisesti nähtäville 26.10.–20.11.2026 väliseksi ajaksi. Kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, varataan mahdollisuus esittää mielipiteensä asiasta 20.11.2026 mennessä.

Luonnos saostus- ja umpisäililölietteen jätetaksaksi sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävänä Joensuun kaupungin verkkosivuilla. Nähtävillä olosta tiedotetaan toimialueen kuntia, jotta ne voivat tiedottaa siitä ja mielipiteen ilmaisumahdollisuudesta omilla verkkosivuillaan.

Jätelautakunta varaa toimialueen kunnille ja kuntien vesihuoltolaitoksille mahdollisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta 20.11.2026 mennessä ja tiedottaa näitä asiasta lausuntopyynnöllä.

Jätelautakunta pyytää kuntien vesihuoltolaitoksia (lukuun ottamatta Kontiolahden kunnan vesihuoltolaitosta) ilmoittamaan jätelautakunnalle 1.1.2027 alkaen sovellettavat vastaanottomaksut saostussäiliölietteelle ja umpisäiliölietteelle (€/m^3, alv 0 %), mikäli maksuihin on tulossa muutoksia taksaluonnoksessa esitetystä.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Puhas Oy:n hallintojohtaja Matti Mikkelä ja logistiikkainsinööri Topi Santapakka olivat kokouksessa asiantuntijoina kuultavana kokouksessa ennen päätöksentekoa klo 17.10–18.16.